

Ghid pentru servicii de bibliotecă destinate tinerilor

Prezentul ghid este o ediție revizuită a celui publicat în 1996 de către Biroul Permanent al Comisiei pentru Biblioteci de copii și tineret.

Adresăm mulțumiri membrilor grupului de lucru:

Viviana Quiñones (Franța), Ivan Chew (Singapore) și Ingrid Bon (Olanda), dar în mod special doamnei Pat Muller (Richmond, SUA) pentru munca excelentă depusă în coordonarea întregii activități de realizare a ghidului.

Introducere

Scopul ghidului

Această publicație, "Ghid pentru servicii de bibliotecă destinate tinerilor", oferă un cadru pentru dezvoltarea serviciilor de bibliotecă, în general, și a celor adresate tinerilor, în special, în întreaga lume. El oferă fiecărei țări un eșafodaj intelectual ce va ajuta punerea în practică a acestor servicii, prin intermediul bibliotecarilor.

Ghidul conține atât idei filosofice, cât și practice, care pot îmbunătăți răspunsul bibliotecii la nevoile educaționale, informaționale, culturale și de divertisment ale tinerilor.

El este un document destinat bibliotecarilor, factorilor de decizie, factorilor politici, studenților din învățământul bibliologic și părților interesate în dezvoltarea serviciilor pentru tineri.

Ghidul se adresează:

- Bibliotecarilor din toate tipurile de biblioteci, comunități urbane sau rurale din întreaga lume, profesioniști, asistenți sau voluntari
- Directorilor de biblioteci și factorilor de decizie
- Cadrelor didactice și studenților din învățământul bibliologic

Fiecare bibliotecă publică servește o comunitate diferită și, în consecință, cu priorități și nevoi diferite. Deși serviciile de bibliotecă, destinate în mod special tinerilor, nu sunt foarte bine implementate în toate țările, acest ghid a fost conceput cu convingerea că trecerea la maturitate este o etapă foarte importantă a vieții.

Tinerii au dreptul la servicii de bibliotecă de aceeași calitate ca și cele adresate altor segmente de vârstă. Oriunde acest lucru este posibil, serviciile de bibliotecă ar trebui dezvoltate în parteneriat chiar cu tinerii.

Misiunea și scopurile serviciilor de bibliotecă destinate tinerilor

« Bibliotecă publică, poarta locală spre cunoaștere, oferă condițiile de bază pentru învățarea pe tot parcursul vieții, independența deciziilor și dezvoltarea culturală a individului sau grupurilor sociale. » - MANIFESTUL IFLA AL BIBLIOTECII PUBLICE, 1995

MANIFESTUL UNESCO proclamă încrederea în bibliotecă publică, drept forță viabilă în sprijinul educației, culturii și a informării.

"Tinerii necesită o atenție specială, întrucât mulți abandonează cititul în această etapă a vieții. Oferirea unei game cât mai largi de cărți, compatibilă cu interesul lor, aflat în permanentă schimbare, ar trebui încurajată atât de bibliotecari, cât și de cei conștienți de transformarea lor psihologică și emoțională." (CHARTA PENTRU CITITOR, COMITETUL INTERNATIONAL AL CĂRȚII ȘI ASOCIAȚIA INTERNAȚIONALĂ A EDITURILOR, 1992)

Misiunea bibliotecii este aceea de a sprijini individul în traversarea, cu succes, a perioadei de tranziție de la copilărie la maturitate, prin punerea la dispoziție, atât a resurselor, cât și a unui mediu care să vină în întâmpinarea nevoilor sale specifice, legate de dezvoltarea intelectuală, emoțională și socială.

Scopurile serviciilor de bibliotecă destinate tinerilor

- Serviciile de bibliotecă destinate tinerilor ar trebui să ofere o variantă de tranziție de la cele destinate copiilor, la cele pentru adulți, bazându-se pe nevoile specifice ale tinerilor.
- Tinerii au dreptul la servicii care să se adreseze nevoilor lor educaționale, informaționale, culturale și de petrecere a timpului liber.
- Serviciile de bibliotecă trebuie să promoveze alfabetizarea, învățarea pe tot parcursul vieții, alfabetizarea informațională și lectura de plăcere.

Cele 10 scopuri de mai jos oferă bibliotecilor un cadru ce ar trebui respectat în procesul de dezvoltare a serviciilor pentru tineri:

1. Biblioteca și-a stabilit politici clare cu privire la dreptul tinerilor de a avea acces liber la resursele sale, de a-și selecta materialele potrivite nevoilor lor, fără cenzură.
2. Programul bibliotecii pentru tineret este conceput în mod eficient, în conformitate cu cele mai bune practici.
3. Există o distribuție echitabilă a resurselor, în sprijinul programelor și serviciilor destinate tinerilor.
4. Personalul bibliotecii cunoaște dezvoltarea adolescenților și a resurselor potrivite acestei vârste, inclusiv a tinerilor cu nevoi speciale.
5. Biblioteca pune la dispoziție un spectru larg de materiale actuale, de interes pentru tineri, în scopul încurajării învățării pe tot parcursul vieții, al alfabetizării, al motivării lecturii și al creșterii interesului pentru lectură.
6. Biblioteca oferă resurse ce vin în întâmpinarea nevoilor educaționale ale tinerilor.
7. Biblioteca îi sprijină pe cei tineri în formarea abilităților necesare accesării eficiente a tuturor resurselor bibliotecii și pentru a se iniția în căutarea de informații și folosirea calculatorului.
8. Biblioteca favorizează dezvoltarea tinerilor, oferindu-le acestora posibilitatea de a participa la planificarea și implementarea activităților și serviciilor ce le sunt destinate și de a desfășura activități de voluntariat.
9. Biblioteca pune la dispoziția tinerilor un spațiu ce le este exclusiv destinat, atrăgător și care să le reflecte stilul de viață.
10. Biblioteca lucrează în parteneriat cu alte instituții și organizații comunitare pentru a sprijini toate aspectele legate de o dezvoltare sănătoasă și plină de succes a tinerilor.

Capitolul 2

Definiția grupului țintă

Grupul țintă (tinerii) poate fi definit ca un grup alcătuit din persoane aflate între vârsta copilăriei și cea a maturității. Fiecare bibliotecă poate stabili intervalul de vârstă pentru utilizatorii secției de tineret, care poate varia, fie funcție de tradițiile culturale, fie de la țară la țară. În general însă, serviciile secțiilor pentru tineret se adresează segmentului de vârstă cuprins între 12 și 18 ani. Acesta poate fi extins peste vârsta de 18 ani, funcție de țară sau de tradițiile culturale. Grupul țintă include toți membrii, indiferent de rasă, religie, tradiții culturale, abilități fizice sau intelectuale.

Nevoile grupului țintă

Nevoi culturale:

Biblioteca trebuie să fie deschisă tuturor și, ca urmare, trebuie să întâmpine nevoi culturale diverse. Nevoile culturale își au sorgintea atât în tradițiile orale, cât și în schimbarea societății și a statutului social, în diversitatea culturală și în viziunea fiecărui individ despre viitor.

Dezvoltare personală:

Serviciile destinate tinerilor ar trebui concepute în colaborare cu reprezentanți ai grupului țintă. Tinerii ar trebui implicați activ în planificarea, implementarea și evaluarea resurselor, a serviciilor și a activităților. Aceștia trebuie tratați cu respect și bunăvoință, iar biblioteca trebuie să-și arate dorința de a le valida alegerile, chiar dacă acestea diferă de cele pe care ea le oferea în mod tradițional.

Bibliotecile care își structurează activitățile și serviciile în contextul unor modele de dezvoltare a tinerilor pot oferi soluția unei tranziții de succes de la adolescență la maturitate.

Materiale:

Tinerii reprezintă un grup divers, iar interesele, nivelul de maturizare, dorințele și abilitățile acestora diferă foarte mult. Drept urmare, bibliotecile trebuie să ofere o gamă cât mai variată de resurse care să le reflecte aceste dorințe. O atenție specială trebuie acordată tinerilor cu dizabilități și celor proveniți din rândul minorităților sociale sau lingvistice.

În colecțiile bibliotecii trebuie incluse materiale în limbi străine, alături de cele care reflectă diversitatea culturală a comunității respective.

Implicarea tinerilor în procesul de selecție și expunere a materialelor destinate vârstei lor poate aduce beneficii în promovarea colecțiilor și a serviciilor de bibliotecă, ajutând și la creșterea nivelului de utilizare a bibliotecii.

Este recomandată o gamă cât mai variată de publicații, care să includă: cărți de benzi desenate, genuri foarte populare, cum sunt romanele de science fiction, romanele de dragoste, romanele de aventură, ca să enumerăm doar câteva, precum și muzică modernă.

Materialele tipărite pot include:

- Cărți
- Reviste
- Broșuri
- Afișe
- Cărți de benzi desenate
- Romane grafice
- Publicații în alte limbi, inclusiv Braille și limbajul semnelor

Materialele pe suport electronic pot include:

- Cărți audio
- Muzică
- Multimedia, de ex. CD-ROM-uri, CD-uri
- Soft-uri pentru calculatoare
- Casete video și DVD-uri
- Jocuri pe tablă sau electronice
- Rețele electronice și baze de date

Aceste formate trebuie verificate regulat și înnoite, funcție de schimbările apărute în noile tehnologii.

Echipamentul cu care este dotată biblioteca trebuie să poată permite accesul utilizatorilor la materialele pe suport electronic (de ex. console de jocuri).

Servicii:

Seviciile oferite de către bibliotecă trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor tinerilor, așa cum s-a arătat anterior. Lista următoare, cuprinzând serviciile recomandate, nu este exhaustivă, dar servește ca îndrumar pentru tipurile de servicii pe care bibliotecile ar trebui să le aibă în vedere, când vizează acest grup țintă. Atunci când se planifică serviciile, trebuie să se acorde o atenție specială activităților fizice și celor ce implică anumite competențe digitale.

Servicii recomandabile:

- Acces liber la internet
- Informații de referință, în sprijinul progresului educativ și al dezvoltării personale
- Tururi ale bibliotecii, în vederea unei bune orientări și a ridicării nivelului de confort în utilizarea bibliotecii
- Sprijin și îndrumare în folosirea calculatorului și a metodelor de găsim a informației dorite, folosind atât resurse tipărite, cât și electronice
- Servicii de consultanță pentru cititori, individual sau în grup
- Încurajarea folosirii colecțiilor bibliotecii, în toate formatele
- Sprijin în căutarea informației și punerea la dispoziția publicului a unor materiale care să îi vină în ajutor
- Facilitarea accesului la resursele din afara colecțiilor bibliotecii, prin intermediul informării sau a împrumutului interbibliotecar
- Promovarea, în cadrul comunității, a serviciilor destinate tinerilor

- Colaborarea cu alte instituții din cadrul comunității, care activează în domeniul informării sau al serviciilor
- Servicii pentru grupuri, ca de ex. tineri cu dizabilități, părinți cu copii adolescenți, tineri aflați în penitenciare sau care nu se pot deplasa, din diverse motive, la bibliotecă

Proiectele și participarea tinerilor:

Bibliotecile care doresc să le ofere tinerilor programe eficiente și semnificative trebuie să se asigure de participarea lor la toate etapele planificării acestora.

Se recomandă implicarea tinerilor în luarea deciziilor, planificarea și implementarea activităților ce le sunt destinate, ca o bună practică ce contribuie la dezvoltarea pozitivă a acestora.

Tinerii ar trebui să fie primii recunoscuți drept experți în ceea ce consideră atrăgător sau util pentru ei. De aceea, este recomandabil ca biblioteca să aleagă un grup de tineri cu care să se consulte asupra diverselor facilități, programe sau servicii pe care dorește să le ofere, cum ar fi, de pildă, Comitetul consultativ al tinerilor sau Programul Ambasadorii Tinerilor. De asemenea, este nevoie ca bibliotecile să perceapă tinerii drept o resursă ce poate fi folosită pentru prezentarea activităților bibliotecii celorlalți membri ai comunității.

Sugestii de activități: (lista următoare servește doar ca îndrumar pentru tipurile de activități pe care o bibliotecă le-ar putea avea în vedere, dar factorii decisivi în planificarea activităților trebuie să fie interesele și influența tinerilor din comunitate).

- Cluburi de carte
- Grupuri de dezbateri
- Programe de informare pe subiecte de interes (sănătate, carieră, probleme de actualitate)
- Întâlniri cu autori, sportivi sau alte celebrități locale
- Activități culturale (muzicale, teatrale sau de artă)
- Proiecte de parteneriat cu alte instituții sau grupuri din cadrul comunității
- Producții ale tinerilor (piese de teatru, publicații, realizări TV)
- Ateliere de creativitate
- Cursuri de inițiere
- Dezbateri literare
- Lansări de carte

Personalul:

Personalul care lucrează în secțiile pentru tineret ar trebui să posede următoarele competențe:

- Să înțeleagă nevoile particulare de dezvoltare ale tinerilor
- Să manifeste respect pentru tineri, ca indivizi
- Să cunoască interesele și cultura tinerilor
- Să poată realiza parteneriate cu alte grupuri din cadrul comunității, care se adresează tot nevoilor tinerilor
- Să manifeste flexibilitate față de nevoile și interesele tinerilor, aflate permanent în schimbare

- Să susțină cauza tinerilor, atât în cadrul bibliotecii, cât și în cel, mai larg, al comunității
- Să știe să lucreze alături de tineri
- Să cunoască toate noile tehnologii, colecțiile de cărți și alte resurse, în toate tipurile de formate
- Să dețină o gândire creativă

CAPITOLUL 3

Colaborarea cu alte instituții

Rețeaua instituțiilor de învățământ:

Școlile sunt unele dintre cele mai importante parteneri ale unei bibliotecii publice cu secție pentru tineret. În multe țări sau regiuni există o singură bibliotecă școlară, o singură bibliotecă publică sau o combinație între cele două, care să servească această categorie de public. Colaborarea dintre biblioteca școlară și cea publică poate susține efortul local de a veni în întâmpinarea nevoilor tinerilor. Este recomandabil un acord scris, care să asigure implementarea planului de colaborare.

O calitate ridicată a serviciilor destinate tinerilor reclamă o rețea eficientă, care să cuprindă și alte instituții sau asociații non-profit din cadrul comunității. Activitățile tinerilor, în domeniul culturii, al educației sau al vieții sociale trebuie coordonate astfel încât instituțiile locale să nu se afle în competiție, ci să coopereze unele cu altele, în beneficiul tinerilor. Multe dintre biblioteci au resursele și cunosc metodele de lucru pentru a deveni coordonatorii unor astfel de programe de parteneriat, în beneficiul tinerilor.

Rețeaua instituțiilor de cultură:

Rețeaua culturală este un instrument eficient pentru păstrarea identității într-o societate multiculturală, venind și în întâmpinarea nevoilor tinerilor. Biblioteca publică, alături de alte instituții culturale, și cu ajutorul tinerilor, poate organiza programe culturale de tipul:

- Festivaluri de muzică, literatură sau film
- Expoziții de artă
- Carnavaluri
- Spectacole artistice, inclusiv de artă stradală

Rețeaua profesională:

Personalul bibliotecii trebuie să conlucreze și cu celelalte instituții ce activează în cadrul comunității și care oferă servicii destinate tinerilor. Un dialog permanent cu instituțiile de asistență socială, cu cele pentru ocuparea forței de muncă, cele sanitare sau cele de asistență juridică, ca și cu diversele asociații de tineri, pot ajuta bibliotecile să fie la curent cu noile tendințe, să afle despre eventuala apariție a unor probleme sociale anume sau a unor probleme de interes local, dar și să intre în contact cu tineri

care, în mod obișnuit, nu intră niciodată într-o bibliotecă. Soluțiile comune pot fi ulterior dezvoltate și implementate în vederea îmbunătățirii vieții tinerilor.

CAPITOLUL 4

Planificare și evaluare

O planificare eficientă presupune ca biblioteca să demareze, în prealabil, activități de culegere de date și să-și stabilească, cu precizie, obiectivele.

Culegerea de date este o etapă importantă a procesului de planificare și evaluare. Datele demografice, relevante pentru serviciile bibliotecii, trebuie culese din surse oficiale, puse la dispoziție de instituțiile guvernamentale, ca de ex. rezultatele recensămintelor, indicatorii progresului școlar, indicatorii economici sau sociali. Culegerea acestor date, din surse cât mai diverse, îi va permite bibliotecii să schițeze un profil al populației tinere și să ia decizii cu privire la programele și serviciile sale, în deplină cunoștință de cauză.

O planificare eficientă a serviciilor destinate tinerilor ar trebui să se compună, la modul ideal, din 3 până la 6 obiective pe termen lung.

Apoi, bibliotecile trebuie să-și stabilească un obiectiv strategic pentru îmbunătățirea serviciilor destinate tinerilor. De asemenea, trebuie stabilit bugetul, funcție de toate obiectivele prioritare.

Accentul ar trebui să se pună, cu prioritate, pe atingerea obiectivelor propuse. Acest lucru îi va permite bibliotecii să se concentreze, mai degrabă, pe câteva obiective anume, dar unde să înregistreze un progres susținut, decât să irosească resurse în multiple direcții, fără un succes cuantificabil. Spre exemplu, o bibliotecă și-ar dori să conceapă o colecție de documente pentru tineri și să ofere un spațiu atractiv pentru aceștia. O altă bibliotecă, poate, s-ar concentra, mai degrabă, pe suportul educativ oferit sau pe îmbunătățirea ratei de alfabetizare a tinerilor. Obiectivele ar trebui selectate atât funcție de nevoile utilizatorilor, cât și de resursele disponibile pentru satisfacerea acestor nevoi.

Biblioteca ar trebui să solicite date și de la tinerii care nu-i folosesc serviciile.

Evaluarea calității serviciilor

Pentru determinarea succesului activităților și serviciilor destinate celor tineri trebuie utilizați atât parametri calitativi, cât și cantitativi. Pentru bibliotecile care doresc să evalueze eficiența serviciilor pe care le oferă tinerilor, se sugerează utilizarea următorilor parametri:

Cinci parametri de bază în evaluarea calității serviciilor:

- Circulația, per capita, a documentelor de bibliotecă destinate tinerilor
- Cheltuielile, per capita, din bugetul bibliotecii, pentru achiziționarea de materiale destinate tinerilor
- Suprafața, per capita, în care sunt expuse materiale destinate tinerilor
- Indicele de circulație – se împarte numărul de documente difuzate la numărul total de documente din colecție
- Numărul de vizite la bibliotecă, per capita

Alți parametri:

- Procentul vizitelor la bibliotecă, în raport cu totalul populației tinere
- Vizitarea sediilor bibliotecii de către tineri
- Numărul tinerilor înscriși la bibliotecă, raportat la întreaga populație
- Indicele de circulație a materialelor destinate tinerilor, consultate în regim de sală de lectură
- Serviciile de referință, raportate la totalul populației tinere
- Numărul solicitărilor de informații care au putut fi onorate
- Numărul de grupuri de vizitatori și numărul solicitărilor pentru turul bibliotecii
- Numărul de vizite ale bibliotecarilor din alte biblioteci
- Evidența “neoficială” a succesului activităților și serviciilor oferite
- Sondaje și interviuri, care să stabilească eventuale schimbări sau îmbunătățiri, în ceea ce privește atitudinea, cunoștințele, abilitățile sau beneficiile tinerilor, întrebându-i, direct, dacă acțiunile întreprinse de bibliotecă au avut o contribuție la acestea
- Utilizatorii ar trebui să contribuie la evaluări
- Utilizarea Standardelor Naționale (dacă există)

CAPITOLUL 5

Marketing și Promovare

O activitate importantă este promovarea bibliotecii, direcționată către tineri. Mulți tineri nu cunosc gama și valoarea resurselor care există, la dispoziția lor, în bibliotecă.

Campania publicitară ar trebui să cuprindă metode cât mai variate de a ajunge la publicul tânăr.

Sugestii pentru campaniile de marketing ale bibliotecii și serviciilor sale:

- Afișarea de materiale publicitare în locurile frecventate de tineri: cinematografe, cafenele, magazine
- Creșterea credibilității, prin consultarea adolescenților în conceperea campaniei și a materialelor publicitare, și folosirea sugestiilor acestora
- Promovarea serviciilor destinate tinerilor, pe o pagină de internet a bibliotecii, special dedicată lor
- Sponsorizarea unor evenimente care să implice biblioteca într-o cauză umanitară, susținută de tineri
- Organizarea de concursuri, care să le ofere tinerilor șansa de a-și etala cunoștințele și abilitățile
- Conceperea unor materiale promoționale care să demonstreze înțelegerea culturii tinere (de exemplu, cu subiecte din sport, lumea vedetelor, dragoste, noile tendințe sau muzică)
- Conducerea campaniei publicitare prin intermediul partenerilor din comunitate (școli sau alte organizații)

CAPITOLUL 6

Bune practici

Manualul de bune practici de mai jos este conceput pentru a oferi soluții suplimentare și a orienta bibliotecile asupra modului în care poate fi el folosit. Fiecare bibliotecă își va alege acele proiecte și servicii care ar aduce cel mai ridicat beneficiu tinerilor din comunitatea în care funcționează. Răspunsul primit, din partea tinerilor, de către fiecare bibliotecă, diferă substanțial, întrucât el se bazează pe așteptările și caracteristicile specifice populației tinere dintr-o anumite comunitate, precum și de resursele bibliotecii și ale comunității respective.

Îndrumare pentru rezolvarea temelor de casă

Bibliotecile din Danemarca au semnat un acord, cu Ministerul Culturii și Ministerul pentru Emigrație, în vederea creșterii capacității bibliotecilor de a veni în întâmpinarea nevoilor tinerilor proveniți din rândul minorităților, nevorbitori nativi de limbă daneză. Au fost, astfel, finanțate programe de ajutorare a elevilor la rezolvarea temelor de casă, cunoscute sub denumirea de *Cafenelele temelor de casă*, programe adresate elevilor bilingvi. Mulți dintre tutorii voluntari sunt persoane în vârstă sau studenți. Printre beneficiile obținute se numără îmbunătățirea abilității lingvistice, rezultate școlare mai bune sau șansa întâlnirii altor elevi, aflați în aceeași situație și având aceleași nevoi.

Cluburile din cadrul bibliotecii

Biblioteca Publică din Aalborg (Danemarca), a organizat câteva tipuri de cluburi destinate tinerilor, cu scopul de a-i atrage la bibliotecă și de a-i angrena în activități sociale constructive. În fiecare zi a săptămânii, se întâlnesc, pe rând, membrii fiecărui club. Luni este clubul jucătorilor de Wii, marți, cel al fanilor Manga (benzi desenate japoneze), miercuri, cel pentru rezolvarea temelor de casă, iar joi, cel de lectură, care supune dezbaterii diverse tipuri de cărți de proză sau de poezie. Bibliotecarii leagă relații strânse cu tinerii, legături din care se nasc proiecte noi, valoroase și utile serviciilor de bibliotecă.

Biblioteca multi-media pentru tineri

Biblioteca din Hamburg (Germania) a deschis o secție pentru tineret, cu scopul de a le oferi, celor care locuiesc în apropiere, o modernă bibliotecă multi-media și un spațiu primitor, unde să își poată petrece timpul liber.

Jumătate din colecție este pe suport tradițional, iar jumătate, pe suport audio-video, respectiv CD-uri, DVD-uri, cărți audio, table de joc, reviste, jocuri pentru calculator sau pentru console Xbox, Playstation, Nintendo DS sau Wii. Printre cele mai căutate resurse din colecția secției se numără romanele de aventuri și cele polițiste, benzile desenate, jocurile, cărțile sau revistele despre dragoste și sex, despre stres, despre dependență etc.

Biblioteca pentru tineret caută să promoveze lectura și abilitățile multi-media prin punerea la dispoziția publicului a cât mai multor resurse de acest tip.

Clădirea care adăpostește Biblioteca pentru tineret este o fostă fabrică de elice, renovată, unde, alături de bibliotecă, funcționează o cantină și un cinematograf.

Cultura și stilul de viață adolescente sunt împărtășite și sărbătorite și în Viroflay, o suburbie a Parisului. O nouă bibliotecă multi-media pentru adolescenți se umple de zgomotul walkman-urilor, telefoanelor mobile și a MP3-urilor, în incinta bibliotecii fiind permisă utilizarea tuturor acestor aparate. Poate fi descărcată, legal, muzică de pe internet și încărcată, apoi, în aparatul personal. Între tineri și personalul bibliotecii s-a format o relație bazată pe o deplină încredere, fapt ce conduce la creșterea nivelului de auto-control a tinerilor. Secția a sponsorizat un atelier de benzi desenate și filme de scurt metraj, iar creațiile tinerilor au rulat pe ecranele din bibliotecă.

O noapte întreagă, petrecută în bibliotecă

În Troyes (Franța), tineri, cu vârste cuprinse între 15 și 20 de ani, sub supravegherea adulților, s-au închis o noapte întreagă, de bunăvoie, în bibliotecă, pentru a experimenta o așa numită « educare, peste noapte ».

Subiectul propus a fost "Cărțile și cinematograful" . Întreaga noapte, tinerii au vizionat filme de scurt metraj, au avut întâlniri cu scriitori, regizori și scenariști, iar la sfârșit, au servit micul dejun împreună cu aceștia. Astfel de evenimente cresc sentimentul de independență, creativitatea, și generează o atitudine pozitivă față de serviciile bibliotecii.

Dezvoltarea serviciilor destinate tinerilor cu deficiențe de vedere

Începând cu anul 2007, Biblioteca « Lucien Herr » din Saint Jacques de la Lande (Bretania, Franța) a lărgit accesul la Concursul anual de Literatură pentru Tineri, dându-le, astfel, posibilitatea și tinerilor cu deficiențe de vedere să participe la acesta. Biblioteca multimedia a pus la dispoziție transpunerea audio a 10 titluri, aflate în concurs. Din anul 2008, creațiile literare participante la concurs sunt prezentate în lectura unor actori profesioniști. Adolescenții care locuiesc în Saint Jacques de la Lande au primit câteva copii ale cărților audio, precum și aparatele la care pot fi ascultate. În acest fel, tinerii cu deficiențe, nu numai că nu sunt marginalizați, ci, dimpotrivă, le este recunoscută valoarea și li se oferă mijloace prin care să poată participa la activitățile organizate de bibliotecă.

Tineri în sprijinul tinerilor

Cafeneaua Devoratorilor de Carte, din Rijeka (Croatia) este cel mai vechi club pentru tineri din oraș, renumit pentru proiectul *Adolescenți pentru adolescenți/ Tineri în sprijinul tinerilor*. Proiectul a fost demarat în anul 2001, sub forma unei serii de ateliere, organizate de tinerii utilizatori ai bibliotecii pentru colegii lor, de aceeași vârstă. Membrii clubului se întrunesc o dată pe lună, iar activitățile sale atrag tineri cu vârste cuprinse între 14 și 19 ani, legați de interesul lor comun pentru carte și lectură. Tot lunar, membrii grupului decid cartea ce urmează a fi citită și supusă dezbaterii. Clubul are și un panou informativ, amplasat în bibliotecă, pentru anunțuri legate de întâlniri, teme sau recomandări de lectură. Ei fac recomandări pe site-ul bibliotecii și, ocazional, realizează recenzii de carte la postul local de radio. Clubul este un excelent exemplu de implicare activă a tinerilor.

Artă creativă

În cadrul unui proiect, intitulat Svastarnica, derulat de tinerii din orașul Zadar (Croatia), li se oferă posibilitatea adolescenților să-și pună în lumină talentul creativ. Activitățile au caracter lunar și se bazează pe conceptul concursului de muzică live, tinerii fiind încurajați să-și prezinte producțiile artistice, în fața colegilor lor. Svastarnica este un proiect deschis tuturor tinerilor, invitați să își pună în lumină talentul artistic, în cele mai diverse domenii: muzică, dans, artă teatrală, pictură, modă și scriere creativă.

Noile generații de tineri au alte metode de petrecere a timpului liber: testele de cultură generală, pantomima, rezolvarea șaradelor sau alte tipuri de concursuri. Deși scopul este cel de a le crește tinerilor încrederea în ei înșiși și de a le asigura o distracție de calitate, bibliotecarii care coordonează acest program folosesc prilejul și pentru a propune subiecte din literatura pentru tineri, promovând, astfel, lectura, într-un mod relaxant și prietenos

Bibliotecari în rol de adolescenți

Acomodarea personalului bibliotecii cu stilul de viață și cultura tinerilor este un pas esențial în conceperea ofertei de servicii destinate acestora.

O bibliotecă din Richmond, Virginia (SUA) a găzduit recent o seară specială, în care bibliotecarii au intrat în rolul de adolescenți. S-au strâns într-o vineri seara, după orele de program, să mănânce împreună pizza și să joace, pe calculator, cele mai cunoscute jocuri pentru adolescenți: Guitar Hero, Wii și Dance Dance Revolution. Au constatat că le place să joace astfel de jocuri și să-și creeze, on-line, profiluri pentru jocurile Wii. Bibliotecarii au apreciat, dintr-o perspectivă nouă, și această componentă a culturii tinerilor, simțindu-se mai aproape de tinerii din comunitate.

Săptămâna tehnicii pentru adolescenți

Pe întreg parcursul *Săptămânii tehnicii pentru adolescenți*, Biblioteca La Puente, din Los Angeles County (SUA), va găzdui activități on-line destinate tinerilor.

Săptămâna tehnicii pentru adolescenți este un eveniment organizat, anual, în SUA, cu scopul de a atrage atenția asupra rolului jucat de tehnologie în viața tinerilor.

Programul La Puente se va concentra asupra alfabetizării informatice, prin oferirea de carduri-cadou pentru răspunsurile corecte la întrebările legate de bazele de date sau de resursele on-line. De asemenea, tinerii vor fi informați și despre caracterul privat și siguranța comerțului on-line de cărți destinate Secției pentru tineret.

Ziua de vineri va fi destinată Tehnicii Distractive, tinerii având ocazia să se întrecă la jocuri Wii, Guitar Hero și Dance, Dance Revolution.

Biblioteca Queens, din Forest Hills, New York (SUA) va lansa un program, intitulat "Amicii tehnicii", care va aduce la un loc tineri și vârstnici, cei din urmă, dornici să se inițieze în noile tehnologii, dobândind, în același timp, noțiuni legate de siguranța și caracterul privat al mediului on-line.

Proiectul se va axa pe cele mai distractive și amuzante aspecte ale noilor tehnologii: podcast-urile, clipurile video și jocurile pe calculator.

Pe parcursul *Săptămânii tehnicii pentru adolescenți*, tinerii selectați vor juca, alături de vârstnici, jocuri pe console Wii, continuând să se întâlnească, în următoarele 10 săptămâni, și pentru alte activități tehnice.

Anexa A

Formular de auto-evaluare

Pentru obținerea unor rezultate cât mai exacte, și folosind tabelul de mai jos ca pe un model de evaluare, se vor introduce, în fiecare rubrică, luna și anul corespunzător progresului bibliotecii (de exemplu: dacă instituția dvs. urmează să ia în considerare introducerea serviciilor destinate tinerilor, introduceți în tabel luna și anul în care acest lucru ar urma să se întâmple).

Pentru a veni în întâmpinarea nevoilor tinerilor, fiecare bibliotecă publică:

1. va lupta să ofere tinerilor servicii de înaltă calitate, considerând aceste servicii ca fiind la fel de importante ca și cele destinate adulților.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

2. va include serviciile destinate tinerilor printre misiunile sale de bază.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

3. va oferi soluții simple pentru obținerea permisului de bibliotecă și posibilitatea accesului la unele servicii de bibliotecă cu regim privilegiat.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

4. va utiliza o semnalizare vizibilă, realizată atât în cuvinte, cât și în imagini, oferindu-le astfel utilizatorilor posibilitatea de a se putea orienta singuri în bibliotecă.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

5. va oferi colecțiilor destinate tinerilor, un spațiu special delimitat, în toate locațiile bibliotecii, colecții ce vor fi accesibile inclusiv prin servicii mobile și de livrare.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

6. va selecta și achiziționa colecții pentru acest segment de vârstă, menite să susțină inițierea în lectură a “tinerilor cititori”.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

7. va oferi un mediu primitor, confortabil și sigur, potrivit primelor etape de dezvoltare și învățare ale copiilor.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

8. va oferi colecții generoase de resurse, potrivite vârstei, în formate variate, inclusiv jocuri pentru calculator, resurse tipărite, resurse multimedia și diverse echipamente și dispozitive.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

9. va oferi materiale și servicii tuturor utilizatorilor tineri, indiferent de statutul acestora.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

10. va oferi personal calificat, capabil să ofere servicii de referință, sugestii de lectură sau să prezinte activități culturale.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

11. va fi responsabilă de promovarea celor mai noi oferte educaționale și cursuri de calificare.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

12. va veni în întâmpinarea diverselor nevoi culturale și lingvistice ale utilizatorilor săi, prin achiziționarea de resurse sau servicii.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
_____	_____	_____	_____
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

13. va oferi programe și activități adaptate segmentului de vârstă vizat, la diverse ore ale zilei, în zile diferite din săptămână, pentru a se adapta astfel programului foarte divers al utilizatorilor.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
_____	_____	_____	_____
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

14. va distribui, în cadrul comunității, pliante cu informații legate de serviciile sale, menite să atragă atenția potențialilor utilizatori.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
_____	_____	_____	_____
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

15. va încheia parteneriate cu diverse instituții și organizații pentru a oferi celor mai tineri membri ai comunității cele mai bune facilități, servicii și oportunități.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
_____	_____	_____	_____
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

16. va organiza activități cu invitați, care să abordeze o varietate cât mai mare de subiecte, cum ar fi: educația parentală, utilizarea internetului, consumul de droguri etc.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
_____	_____	_____	_____
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

17. va face publicitate valorii bibliotecii publice, prezentând-o drept o bogată și primitoare resursă a comunității, prin intermediul site-ului bibliotecii și a altor mijloace media, inclusiv radio și TV, adresându-se și în limbile minorităților.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
_____	_____	_____	_____
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

18. va organiza întâlniri și discuții informale pentru a construi și întări încrederea tinerilor și capacitatea lor de a rezolva probleme

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

19. se va preocupa să aibă un personal cât mai competent, sensibil, reflectând o cât mai mare diversitate culturală (minoritățile din comunitate), pentru a putea astfel veni în întâmpinarea nevoilor multiculturale ale utilizatorilor.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

20. va implementa instrumente și criterii de evaluare pentru a responsabiliza personalul și a-i oferi oportunități de dezvoltare profesională, cu scopul de a asigura servicii de înaltă calitate pentru toate segmentele sociale.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

21. va lupta pentru obținerea unui buget adecvat în vederea oferirii de servicii GRATUITE.

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare

22. va selecta cele mai bune practici, provenite în întreaga lume, va adapta și aplica idei noi ce sunt în beneficiul bibliotecii, în calea sa spre excelență

Unde se află biblioteca dvs. pe această axă?			
de luat în considerare	etape în curs	deja implementate	realizare și evaluare